

Επισημάνσεις

Σύντομα σημειώματα για θέματα εξαγωγικού ενδιαφέροντος

No.47

Ιούλιος 2009

*Οι εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδος
με τις χώρες της Μεσογείου
στη νέα δεκαετία (2000-2008)*

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΞΑΓΩΓΕΩΝ
Κέντρο Εξαγωγικών Ερευνών & Μελετών

Κρατίνου 11, Αθήνα 10552 ♦ e-mail: pse@otenet.gr ♦ <http://www.pse.gr>
Τηλ.: 210 52 28 925 – 210 52 21 726 – 210 52 21 515 ♦ Fax: 210 52 42 568 – 210 52 29 403

**Οι εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδος
με τις χώρες της Μεσογείου
στη νέα δεκαετία (2000-2008)**

Το συνολικό εμπόριο (εξαγωγές + εισαγωγές) της Ελλάδος με τις χώρες της Μεσογείου στη νέα δεκαετία (2000-2008) αναπτύχθηκε με μέσο ετήσιο ρυθμό 10,3%, σχεδόν διπλάσιο σε σχέση με το συνολικό ελληνικό εμπόριο (6,5%), με αποτέλεσμα στο 2008, τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν ολοκληρωμένα στοιχεία, να αυξηθεί κατά 81,6% σε σχέση με το έτος 2000. Η αντίστοιχη αύξηση του συνολικού ελληνικού εμπορίου ήταν 60%.

Οι εξαγωγές προς τις χώρες της Μεσογείου στη νέα δεκαετία αναπτύχθηκαν με τον ίδιο ετήσιο ρυθμό (5,4%) σε σχέση με το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών (5%), ενώ οι εισαγωγές από την περιοχή με υπερδιπλάσιο ρυθμό (16%) σε σχέση με τις ελληνικές εισαγωγές (7%) στο σύνολό τους. Έτσι στο 2008 σε σχέση με το 2000 οι εξαγωγές προς την περιοχή αυξήθηκαν κατά 16%, ενώ οι εισαγωγές από την περιοχή κατά 203%, δηλαδή υπερτριπλασιάστηκαν.

Στο 2008 οι εξαγωγές προς την περιοχή απορρόφησαν το 13,5% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, ενώ οι εισαγωγές από την περιοχή το 5,7% των ελληνικών εισαγωγών συνολικά.

Παρά τον υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης των εισαγωγών σε σχέση με τις εξαγωγές, το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδος με τις χώρες της Μεσογείου συνολικά είναι πλεονασματικό προς όφελος της χώρας μας σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο, εκτός των ετών 2004, 2007 και 2008, ενώ το εμπορικό ισοζύγιο της Ελλάδος με τον κόσμο είναι μόνιμα ελλειμματικό εις βάρος της χώρας μας.

Το πρότυπο του εμπορίου με τις χώρες της περιοχής συνολικά είναι ανεπτυγμένο, δεδομένου ότι τα βιομηχανικά προϊόντα καλύπτουν σημαντικά υψηλότερο ποσοστό σε σχέση με τα αγροτικά προϊόντα, τόσο στις εξαγωγές όσο και στις εισαγωγές προς και από την περιοχή.

----- * -----

Οι χώρες της Μεσογείου⁽¹⁾, των οποίων οι εμπορικές συναλλαγές με την Ελλάδα εξετάζονται στο παρόν σημείωμα, αποτελούν μια μεγάλη αγορά 266 εκατομμυρίων κατοίκων με μέσο κατά κεφαλήν εισόδημα 4.893 δολ. στο 2007, το οποίο όμως κατανέμεται άνισα: από 1.729 δολ. για την Αίγυπτο έως 25.035 δολ. για την Κύπρο (πίνακας 15).

Η σημασία των εμπορικών συναλλαγών της χώρας μας με την περιοχή της Μεσογείου προκύπτει και από το γεγονός ότι τόσο ο ρυθμός ανάπτυξης του συνολικού εμπορίου (εξαγωγές + εισαγωγές) με την περιοχή, όσο και ο ρυθμός ανάπτυξης των εξαγωγών και εισαγωγών προς και από την περιοχή είναι υψηλότερος, συγκριτικά με τους αντίστοιχους ρυθμούς ανάπτυξης των εμπορικών συναλλαγών της Ελλάδος στο σύνολό τους.

Ενισχυτικά προς τη σημασία της εν λόγω περιοχής για την εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας λειτουργούν πρωτοβουλίες όπως η ίδρυση τον Ιούλιο του 2008 της Ένωσης για τη Μεσόγειο (UPM, με τη συμμετοχή 43 κρατών), αλλά και δράσεις όπως του Ευρω-Μεσογειακού Επιχειρηματικού Συνεδρίου "Bridging the Mediterranean: The Athens Business Forum", υπό την αιγίδα του ΣΕΒ (8-10 Ιουλίου 2009, Αθήνα).

Επισημαίνεται ότι και από τα προσωρινά στοιχεία της ΕΣΥΕ για τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2009 σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2008 προκύπτει ότι οι εμπορικές συναλλαγές της Ελλάδος με τις 12 χώρες της Μεσογείου αναπτύσσονται ταχύτερα σε σύγκριση με το εξωτερικό εμπόριο της χώρας μας στο σύνολό του και μάλιστα καταγράφουν αύξηση σε περιβάλλον γενικότερης μείωσης. Συγκεκριμένα οι εξαγωγές προς τις χώρες της Μεσογείου στο τετράμηνο Ιαν.-Απριλίου 2009 αυξήθηκαν κατά 3% ενώ οι ελληνικές εξαγωγές στο σύνολό είχαν μειωθεί κατά -17%. Όσον αφορά στις εισαγωγές από την περιοχή μειώθηκαν κατά -25% ενώ οι ελληνικές εισαγωγές στο σύνολό τους κατά -31%. Επισημαίνεται επίσης παρατηρήθηκε και σημαντική μείωση του εμπορικού ελλείμματος της χώρας μας με την περιοχή (σε 86 εκ.€ στο τετράμηνο του 2009 από 390 εκ.€ στο αντίστοιχο διάστημα του 2008, πίνακας 1α).

1. Αίγυπτος, Αλγερία, Γάζα & Ιεριχώ, Ιορδανία, Ισραήλ, Λίβανος, Μαρόκο, Συρία, Τυνησία, Κύπρος, Μάλτα, Τουρκία. Οι δώδεκα χώρες χωρίζονται σε δύο ομάδες. Στη μία ομάδα (οι πρώτες εννέα χώρες) είναι οι χώρες της Μεσογείου με τις οποίες η Ε.Ε. διατηρεί ειδικές σχέσεις, και στη δεύτερη περιλαμβάνονται οι τρεις τελευταίες από τις οποίες η Κύπρος και η Μάλτα είναι νεοεισαχθέντα μέλη, ενώ η Τουρκία είναι υποψήφια για ένταξη στην Ε.Ε..

Οι εξαγωγές

Αναλυτικότερα, στη νέα δεκαετία οι ελληνικές εξαγωγές συνολικά προς τις χώρες της περιοχής, παρά τις σημαντικές διακυμάνσεις τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους, από το 2000 στο 2008 αυξήθηκαν κατά 16%. Πιο συγκεκριμένα μετά την πτωτική τους πορεία έως και το 2002, ανακάμπτουν σταθερά από το 2003 μέχρι και το 2006, έτος κατά το οποίο ανήλθαν στο υψηλότερο επίπεδο σε αξία (2.586 εκ.€), ενώ στα δύο επόμενα έτη μειώθηκαν, με αποτέλεσμα η αξία τους στο 2008 να διαμορφωθεί σε 2.342 εκ.€ σε σχέση με 2.016 εκ.€ στο 2000.

Η αύξηση των εξαγωγών προς την περιοχή οφείλεται κυρίως στον διπλασιασμό των εξαγωγών προς την **Κύπρο** και στον τετραπλασιασμό των εξαγωγών προς την **Αλγερία**. Ο ρυθμός ανάπτυξης των εξαγωγών προς τις δύο αυτές χώρες (16,8% και 11% αντιστοίχως) στο εξεταζόμενο διάστημα ήταν ο υψηλότερος μεταξύ των υπόλοιπων χωρών της περιοχής. Οι δύο αυτές χώρες μαζί απορρόφησαν στο 2008 πάνω από τις μισές (52,4%) εξαγωγές προς την περιοχή και το 7,1% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών.

Γενικότερα πάντως, η αύξηση των εξαγωγών προς την περιοχή οφείλεται κατά βάση στις δύο νεοεισερχόμενες στην ΕΕ χώρες, την Κύπρο και τη Μάλτα, αλλά και στην Τουρκία, η οποία είναι υποψήφιο μέλος. Η αύξηση των εξαγωγών προς τις τρεις αυτές χώρες συνολικά από το 2000 στο 2008 ήταν 34%. Προς τις υπόλοιπες χώρες αθροιστικά μεταξύ των ετών αυτών οι εξαγωγές ήταν μειωμένες κατά -18%.

Οι εξαγωγές κατά χώρες

Η πορεία των εξαγωγών προς την **Αλγερία** ήταν αυξητική σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου εκτός των ετών 2002, 2003 και 2007 ενώ είχαν φθάσει στο υψηλότερο επίπεδό τους το έτος 2006 (177 εκ.€). Στο ίδιο διάστημα, αυξητική πορεία ακολούθησαν και οι εξαγωγές προς την **Κύπρο** εκτός των ετών 2002 και 2008, ενώ έφθασαν στο υψηλότερο επίπεδό τους κατά το 2007 (1.121 εκ.€). Ειδικότερα, οι εξαγωγές προς την Αλγερία μεταξύ των ετών 2000 και 2008 αυξήθηκαν κατά 278% (από 33 εκ.€ σε 124 εκ.€), ενώ προς την Κύπρο κατά 99% (από 552 εκ.€ σε 1.103 εκ.€).

Ειδικότερα επισημαίνεται ότι οι εξαγωγές προς την Κύπρο εμφάνισαν έντονο δυναμισμό στο εξεταζόμενο διάστημα με αποτέλεσμα στο 2008 η αξία τους να είναι σχεδόν διπλάσια των εξαγωγών προς την Τουρκία, ενώ στο 2000 υπολείπονταν κατά 80 εκ.€ περίπου.

Αυξημένες ήταν επίσης οι εξαγωγές σε δύο ακόμη χώρες, που στο 2008 κάλυψαν από κοινού το 8% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς την περιοχή: την

Αίγυπτο κατά 8,3% (από 119 εκ.€στο 2000 σε 129 εκ.€το 2008), και την *Τυνησία* κατά 23% (από 48 εκ.€σε 59 εκ.€).

Οι εξαγωγές προς την *Τουρκία* παρέμειναν πρακτικώς στάσιμες δεδομένου ότι μειώθηκαν μόνον κατά -1,6% (από 632% σε 622 εκ.€). Εμφάνισαν σημαντικές διακυμάνσεις κατά την εξεταζόμενη περίοδο, ενώ στο υψηλότερο επίπεδό τους είχαν φθάσει κατά το 2006 (848 εκ.€). Επισημαίνεται ότι η χώρα αυτή κατείχε τη δεύτερη θέση στη σειρά κατάταξης των κυριότερων εξαγωγικών αγορών της Ελλάδος στην περιοχή, καλύπτοντας στο 2008 λίγο πάνω από το ένα τέταρτο (26,6%) των συνολικών εξαγωγών προς την περιοχή.

Προς όλες τις υπόλοιπες χώρες, οι οποίες όμως στο 2008 κάλυψαν συνολικά μικρό ποσοστό (13%) των εξαγωγών προς την περιοχή, οι εξαγωγές ήταν μειωμένες. Συγκεκριμένα, προς το *Ισραήλ* κατά -48,3% (από 201 εκ.€στο 2000 σε 104 εκ.€ στο 2008), προς το *Λίβανο* κατά -80,6% (από 157 εκ.€σε 31 εκ.€), προς τη *Μάλτα* κατά -61,3% (από 148 εκ.€σε 57 εκ.€), προς τη *Συρία* κατά -17,7% (από 51 εκ.€σε 42 εκ.€), προς το *Μαρόκο* κατά -3% (από 49 εκ.€σε 48 εκ.€), προς την *Ιορδανία* κατά -4,6% (από 24 εκ.€ σε 23 εκ.€), καθώς και οι πολύ χαμηλές εξαγωγές προς τη *Γάζα και Ιεριχώ* κατά -91% (από 2 εκ.€σε 0,2 εκ.€).

Παρότι οι εξαγωγές ήταν μειωμένες προς τις περισσότερες χώρες της Μεσογείου, η αύξηση των εξαγωγών προς την περιοχή συνολικά απορρέει από το γεγονός ότι προς τις συγκεκριμένες χώρες οι εξαγωγές είναι χαμηλές σε αξία και ως εκ τούτου το ποσοστό συμμετοχής τους αθροιστικά στις συνολικές εξαγωγές προς την περιοχή είναι μικρό (13% στο 2008), με αποτέλεσμα η μείωση αυτή να υπερκαλυφθεί από την αύξηση των υπόλοιπων χωρών οι οποίες συμμετέχουν με υψηλό ποσοστό εξαγωγών προς στην περιοχή, κατέχοντας επομένως και σημαντική θέση στη σειρά κατάταξης των βασικών εξαγωγικών αγορών για τα ελληνικά προϊόντα στην περιοχή της Μεσογείου.

Ειδικότερα, η Κύπρος και η Τουρκία, που στο 2008 ήταν η 4^η και 9^η εξαγωγική αγορά στις Ελλάδος στον κόσμο, στην περιοχή το ίδιο έτος κατέλαβαν την 1^η και τη 2^η θέση αντιστοίχως. Ακολουθούν η Αίγυπτος στην 3^η θέση (από την 6^η θέση που κατείχε στο 2000), η Αλγερία στην 4^η θέση (10^η στο 2000), και το Ισραήλ στην 5^η θέση (3^η στο 2000). Επισημαίνεται ότι στο εξεταζόμενο διάστημα γενικότερα έχουν σημειωθεί σημαντικές ανακατατάξεις όσον αφορά στις σημαντικότερες εξαγωγικές αγορές της χώρας μας στην περιοχή, οι οποίες καταγράφονται στον πίνακα 8.

Η αστάθεια πάντως των εξαγωγών, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους, που παρατηρήθηκε γενικότερα στις συνολικές εξαγωγές προς την περιοχή, χαρακτηρίζει και την πορεία των εξαγωγών ειδικότερα κατά χώρα.

Οι 12 χώρες της περιοχής στο 2008 απορρόφησαν το 13,5% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών.

Η σύνθεση των εξαγωγών

Όσον αφορά στη σύνθεση των εξαγωγών κατά μεγάλες κατηγορίες προϊόντων, ιδιαίτερο δυναμισμό εμφανίζουν τα **βιομηχανικά προϊόντα** τα οποία κάλυψαν πάνω από το 50% των εξαγωγών συνολικά προς την περιοχή σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου, με εξαίρεση το 2000 κατά το οποίο η συμμετοχή τους ήταν 46%. Κατά δε τα έτη 2003 και 2007 απορρόφησαν πάνω από το 60% των εξαγωγών προς την περιοχή ενώ κατά το 2008 το ποσοστό συμμετοχής τους έφτασε στο 68%.

Τα **αγροτικά προϊόντα** συμμετείχαν με ποσοστό που κυμάνθηκε από 9% (2003) έως 13% (2008).

Ως προς τις υπόλοιπες κατηγορίες παρατηρούνται τα εξής:

Η συμμετοχή των **καυσίμων** μειώθηκε σε 9% κατά το 2008 από 32% στο 2000 ενώ στα ενδιάμεσα έτη εμφάνισε μεγάλη αστάθεια. Αστάθεια επίσης παρατηρήθηκε και στις εξαγωγές των **πρώτων υλών**. Το ποσοστό συμμετοχής τους μειώθηκε από 10,5% στο 2000 σε 8,6% στο 2008, ενώ στο ανώτατο ύψος του είχε φθάσει κατά το 2004 (14%) και στο κατώτατο το 2007 (6,7%).

Η υψηλή συμμετοχή των βιομηχανικών προϊόντων και η μικρή των αγροτικών προϊόντων στην περιοχή της Μεσογείου καταδεικνύουν ένα ανεπτυγμένο εξαγωγικό πρότυπο, το οποίο είναι παρόμοιο με το εξαγωγικό πρότυπο των ελληνικών εξαγωγών στο σύνολό τους.

Κατά χώρες, έντονα δυναμική είναι η συμμετοχή των βιομηχανικών προϊόντων προς την **Κύπρο** με ποσοστά που στην εξεταζόμενη περίοδο κυμάνθηκαν από 70% έως 84%, προς το **Ισραήλ** (από 50% έως 76%), προς το **Μαρόκο** με ποσοστό πάνω από 80%, εκτός του 2006 (56%), και την **Ιορδανία** με ποσοστό επίσης πάνω από 80%, εκτός των ετών 2000 (52%) και 2005 (40%).

Αναλυτικότερα το εξαγωγικό πρότυπο της Ελλάδος με την περιοχή της Μεσογείου κατά χώρες καταγράφεται στον πίνακα 10.

Οι εισαγωγές

Οι εισαγωγές από την περιοχή αναπτύχθηκαν ταχύτερα σε σχέση με τις εξαγωγές. Στο διάστημα 2000-2008 αυξήθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 16%, ταχύτερα δηλαδή και σε σχέση με σύνολο των ελληνικών εξαγωγών (7%).

Η αξία τους ακολούθησε σταθερά ανοδική πορεία σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου, με αποτέλεσμα να τριπλασιαστεί στο 2008 (3.299 εκ.€) σε σχέση με το 2000 (1.089 εκ.€), αυξήθηκε δηλαδή κατά 203%.

Οι 12 χώρες της περιοχής κατά το 2008 συμμετείχαν με ποσοστό 5,7% επί του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών

Οι εισαγωγές κατά χώρες

Η αύξηση οφείλεται κατά κύριο λόγο στη δυναμική αύξηση εισαγωγών από την **Τουρκία** και την **Κύπρο**, πού στο 2008 ήταν αντιστοίχως η 1^η και 2^η εισαγωγική αγορά της Ελλάδος μεταξύ των χωρών της Μεσογείου και οι οποίες απορρόφησαν συνολικά το 70% των ελληνικών εισαγωγών από την περιοχή και το 4% από τον κόσμο.

Οι εισαγωγές από την **Τουρκία** στο διάστημα 2000-2008 αναπτύχθηκαν με μέσο ετήσιο ρυθμό 18,6%. Η πορεία τους ήταν σταθερά αυξητική σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου και η αξία τους από το 2000 στο 2008 σχεδόν τετραπλασιάστηκε από 427 εκ.€ σε 1.651 εκ.€, αυξήθηκε δηλαδή κατά 286%. Σημειώνεται ότι η χώρα αυτή κάλυψε στο 2008 το 1/2 των ελληνικών εισαγωγών από την περιοχή.

Σημαντικά εντονότερος (36%) στο ίδιο διάστημα ήταν ο ρυθμός ανάπτυξης των εισαγωγών από την **Κύπρο**, η αξία των οποίων υπερεπταπλασιάστηκε και από 87 εκ.€ στο 2000 ανήλθε σε 669 εκ.€ κατά το 2008. Σε αντίθεση με την Τουρκία, οι εισαγωγές από την Κύπρο μέχρι και το 2003 εμφάνισαν σχετική αστάθεια, ενώ κατά τα επόμενα έτη αυξήθηκαν δυναμικά και σταθερά.

Σημαντικές ήταν και οι εισαγωγές από την **Αίγυπτο** που αυξήθηκαν κατά 124% (από 155 εκ.€ στο 2000 σε 347 εκ.€ στο 2008 ή ποσοστό αύξησης 124%), την **Αλγερία** κατά 93% (από 116 εκ.€ σε 223 εκ.€) και το **Ισραήλ** κατά 24% (από 164 εκ.€ σε 203 εκ.€). Οι τρεις αυτές χώρες κάλυψαν το 23% των συνολικών εισαγωγών από την περιοχή.

Μειωμένες, μεταξύ του πρώτου και του τελευταίου έτους της εξεταζόμενης περιόδου ήταν οι εισαγωγές από το **Μαρόκο** (-39%), καθώς και οι πολύ χαμηλές εισαγωγές από την **Ιορδανία** (-41,4%), ενώ οι εισαγωγές από τη **Γάζα και Ιεριχώ** ήταν σχεδόν μηδενικές σε όλα τα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

Οι εισαγωγές από τις υπόλοιπες χώρες ήταν μεν αυξημένες μεταξύ των ετών 2000 και 2008, ήταν όμως σημαντικά χαμηλότερες σε αξία που κατά το 2008 κυμάνθηκε από 84 εκ.€ (Συρία) έως 3,8 εκ.€ (Ιορδανία).

Η σύνθεση των εισαγωγών

Στις εισαγωγές κατά μεγάλες κατηγορίες προϊόντων παρατηρούνται τα εξής. Έντονη είναι η παρουσία των **βιομηχανικών προϊόντων**, η συμμετοχή των οποίων ξεπερνούσε το 70% των συνολικών εισαγωγών από την περιοχή σε όλα τα έτη της

εξεταζόμενης περιόδου εκτός των ετών 2000 (65%), 2001 (69%) και 2002 (62%). Κατά το 2008 πάντως απορρόφησαν το 71% των εισαγωγών από τις χώρες της Μεσογείου.

Τα *αγροτικά προϊόντα* απορρόφησαν μικρό ποσοστό των εισαγωγών από την περιοχή, το οποίο κυμάνθηκε μεταξύ 11% και 13% στο διάστημα 2002-2005, ενώ ήταν ακόμη χαμηλότερο (μεταξύ 7% και 10%) στα υπόλοιπα έτη της εξεταζόμενης περιόδου.

Τα *καύσιμα* συμμετείχαν με σχετικά υψηλότερο ποσοστό που κυμάνθηκε μεταξύ 7% (2004) και 21% (2000), ενώ στο 2008 είχαν καλύψει το 16% των συνολικών εισαγωγών από την περιοχή.

Οι *πρώτες ύλες* στο 2008 αποτελούσαν το 5,4% των εισαγωγών από τις χώρες της Μεσογείου συνολικά και στο εξεταζόμενο διάστημα συμμετείχαν με ποσοστά που κυμάνθηκαν από 5% (2000) έως 7% (2007).

Το εισαγωγικό πρότυπο της χώρας μας με την περιοχή είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένο, λόγω της έντονης συμμετοχής των βιομηχανικών προϊόντων, και μάλιστα περισσότερο σε σχέση με το εισαγωγικό πρότυπο της χώρας μας με τον κόσμο.

Κατά χώρες, στην εξεταζόμενη περίοδο δυναμική είναι η συμμετοχή των βιομηχανικών προϊόντων, στις εισαγωγές από το *Ισραήλ* με ποσοστό συμμετοχής από 70% έως 83%, και την *Τυνησία* με ποσοστό από 54% έως 83%, εκτός του 2005 (44%). Το εισαγωγικό πρότυπο της Ελλάδος με όλες τις χώρες της περιοχής καταγράφεται αναλυτικά στον πίνακα 10.

Βασικά εξαγόμενα και εισαγόμενα προϊόντα κατά διψήφιες κατηγορίες της ΤΤΔΕ

Στους πίνακες 11 και 12 έχουν καταγραφεί οι 30 πρώτες κατηγορίες προϊόντων ταξινομημένες με βάση την αξία εξαγωγών και εισαγωγών τους κατά φθίνουσα τάξη μεγέθους. Από τα στοιχεία των πινάκων αυτών προκύπτουν τα εξής.

Οι 30 σημαντικότερες διψήφιες κατηγορίες προϊόντων που εξάγονται στην περιοχή στο 2008 κάλυψαν το 89% του συνόλου των εξαγωγών προς τις χώρες της Μεσογείου και η αξία τους έφτασε σε 2.090 εκ.€. Στις επτά πρώτες από αυτές ή αξία των εξαγωγών για την κάθε μία ξεπέρασε τα 100 εκ.€ και ανήλθε συνολικά σε 1.017 εκ.€ καλύπτοντας το 43% του συνόλου των εξαγωγών προς την περιοχή. Οι διψήφιες αυτές κατηγορίες κατά το έτος 2008 ήταν οι εξής: «*πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου*» (αξία εξαγωγών 207 εκ.€ ή ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο των εξαγωγών προς την περιοχή 8,8%), «*σίδηρος και χάλυβας*» (179 εκ.€ ή 7,6%), «*υφαντικές ίνες και απορρίμματα*» (160 εκ.€ ή 6,8%), «*διάφορα βιομηχανικά είδη μ.α.κ.*» (125 εκ.€ ή 5,4%), «*πλαστικές ύλες σε πρωτογενή*

μορφή» (121 εκ.€ ή 5,2%), «*μη σιδηρούχα μέταλλα*» (112 εκ.€ ή 4,8%) και «*είδη ενδυμασίας και συμπληρώματα*» (112 εκ.€ ή 4,8%), ενώ η αξία των υπόλοιπων κατηγοριών κυμάνθηκε από 93 εκ.€ έως 21 εκ.€ και το ποσοστό συμμετοχής τους από 4% έως 0,9%.

Όσον αφορά στις εισαγωγές, οι 30 κυριότερες διψήφιες κατηγορίες προϊόντων κάλυψαν σχεδόν το σύνολο (93%) των εισαγωγών από την περιοχή κατά το 2008 και η αξία τους έφθασε σε 3.069 εκ.€. Από αυτές στις πέντε πρώτες η αξία εισαγωγών για την κάθε μία ήταν πάνω από 200 εκ.€ ενώ στις επόμενες τέσσερις πάνω από 100 εκ.€. Επίσης για την κάθε μία. Η συνολική αξία εισαγωγών των εννέα αυτών κατηγοριών ανήλθε σε 1.865 εκ.€ καλύπτοντας πάνω από τις μισές (57%) εισαγωγές από τις χώρες της περιοχής συνολικά.

Συγκεκριμένα, οι εννέα αυτές διψήφιες κατηγορίες είναι οι εξής: «*φωταέριο φυσικό, βιομηχανικό*» (αξία εισαγωγών 333 εκ.€ ή ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο των εισαγωγών από την περιοχή 10%), «*σίδηρος και χάλυβας*» (324 εκ.€ ή 9,8%), «*οχήματα για δρόμους*» (219 εκ.€ ή 6,7%), «*διάφορα βιομηχανικά είδη μ.α.κ.*» (212 εκ.€ ή 6,4%), «*υφαντικά νήματα, υφάσματα έτοιμα*» (206 εκ.€ ή 6,2%), «*πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου*» (197 εκ.€ ή 6%), «*είδη ενδυμασίας και συμπληρώματα*» (148 εκ.€ ή 4,5%), «*ηλεκτρικά μηχανήματα και μέρη αυτών*» (124 εκ.€ ή 3,8%) και «*φρούτα και λαχανικά*» (102 εκ.€ ή 3,1%). Η αξία εισαγωγών στις υπόλοιπες κατηγορίες κυμάνθηκε από 85 εκ.€ έως 23 εκ.€ και το ποσοστό συμμετοχής τους από 2,6% έως 0,7%.

Εξαγωγική και εισαγωγική εξάρτηση

Στους πίνακες 13 και 14 που αφορούν στην εξαγωγική και εισαγωγική εξάρτηση έχουν καταγραφεί οι διψήφιες κατηγορίες προϊόντων με βάση το μερίδιο εξαγωγών και εισαγωγών τους προς και από την περιοχή στις συνολικές εξαγωγές και εισαγωγές των κατηγοριών αυτών προς και από τον κόσμο. Με βάση τα στοιχεία αυτά προκύπτουν τα ακόλουθα.

Η εξαγωγική εξάρτηση της χώρας μας από την περιοχή κατά το 2008 οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές των κατηγοριών «*υφαντικές ίνες και απορρίμματα*»⁽²⁾ (αξία εξαγωγών στο 2008 προς την περιοχή 160 εκ.€ ή το 70% των συνολικών εξαγωγών της κατηγορίας αυτής προς τον κόσμο), «*πλαστικές ύλες σε πρωτογενή μορφή*»

2. Οι εξαγωγές του προϊόντος «*μετάξι ομό (ακατέργαστο) όχι στριμμένο*» της κατηγορίας αυτής προς την περιοχή στο 2008 ήταν 159 εκ.€ εκ.\$. από τα οποία η Τουρκία απορρόφησε τα 92 εκ.€ και η Αίγυπτος 60 εκ.€.

(121 εκ.€ ή 32%)⁽³⁾, «*διάφορα βιομηχανικά είδη μ.α.κ.*»⁽⁴⁾ (125 εκ.€ ή 24%) και «*σίδηρος και χάλυβας*»⁽⁵⁾ (179 εκ.€, 18,3%).

Όσον αφορά στις εισαγωγές η εξάρτηση της χώρας μας από την περιοχή οφείλεται κατά βάση στις εισαγωγές των κατηγοριών «*λιπάσματα ακατέργαστα*»⁽⁶⁾ (αξία εισαγωγών κατά το 2008 από την περιοχή 69 εκ.€ ή 49% των συνολικών εισαγωγών της κατηγορίας αυτής από τον κόσμο), «*φωταέριο φυσικό, βιομηχανικό*»⁽⁷⁾, (333 εκ.€ ή 27%), «*υφαντικά νήματα, υφάσματα έτοιμα*»⁽⁸⁾, (206 εκ.€ ή 22%) και «*ανόργανα χημικά*»⁽⁹⁾, (35 εκ.€ ή 21%).

-
3. Οι εξαγωγές του προϊόντος «*πολυπροπυλένιο*» της κατηγορίας αυτής προς την περιοχή στο 2008 ήταν 97 εκ.€ από τα οποία η Τουρκία απορρόφησε τα 86 εκ.€.
 4. Οι εξαγωγές του προϊόντος «*άλλα βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, όχι σε ξεχωριστά φύλλα*» της κατηγορίας αυτής προς την περιοχή στο 2008 ήταν 14 εκ.€ από τα οποία η Κύπρος απορρόφησε τα 11 εκ.€.
 5. Οι εξαγωγές του προϊόντος «*Ράβδοι από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, που φέρουν οδοντώματα, εξογκώματα, κοιλώματα ή ανάγλυφα που γίνονται στη διάρκεια της έλασης ή που έχουν υποστεί στρίψιμο μετά την έλαση*» της κατηγορίας αυτής προς την περιοχή στο 2008 ήταν 88 εκ.€ από τα οποία η Αλγερία απορρόφησε τα 48 εκ.€ και η Κύπρος τα 34 εκ.€ και του προϊόντος «*ημιτελή προϊόντα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, που περιέχουν κατά βάρος λιγότερο από 0,25% άνθρακα, με εγκάρσια τομή τετράγωνη ή ορθογώνια και στα οποία το πλάτος είναι κατώτερο κατά δύο φορές του πάχους*» ήταν 28 εκ.€ προς την περιοχή από τα οποία η Τουρκία απορρόφησε τα 26 εκ.€.
 6. Οι εισαγωγές του προϊόντος «*φωσφορικά ασβέστια φυσικά, φωσφορικά αργιλασβέστια φυσικά και κιμωλίες φωσφορικές, μη αλεσμένα*» της κατηγορίας αυτής από την περιοχή στο 2008 ήταν 28 εκ.€ από τα οποία η Συρία απορρόφησε τα 23 εκ.€.
 7. Οι εισαγωγές του προϊόντος «*αέριο φυσικό, σε αεριώδη κατάσταση*» της κατηγορίας αυτής από την περιοχή στο 2008 ήταν 316 εκ.€ από τα οποία η Αλγερία απορρόφησε τα 213 εκ.€, η Αίγυπτος 68 εκ.€ και η Τουρκία τα 41 εκ.€.
 8. Οι εισαγωγές του προϊόντος «*υφάσματα πλεκτά ή κροσέ, μ.α.κ.*» της κατηγορίας αυτής από την περιοχή στο 2008 ήταν 19,6 εκ.€ τα οποία απορροφήθηκαν σχεδόν εξ ολοκλήρου (19,4 εκ.€) από την Τουρκία.
 9. Οι εισαγωγές του προϊόντος «*νιτρικά καλίου*» της κατηγορίας αυτής από την περιοχή στο 2008 ήταν 9,8 εκ.€ από τα οποία το Ισραήλ απορρόφησε τα 8,6 εκ.€, και του προϊόντος «*αμμωνία άνυδρη ή σε υδατικό διάλυμα (υγρή αμμωνία)*» ήταν 8,4 εκ.€ τα οποία απορρόφησε εξ ολοκλήρου η Αίγυπτος.